

Rapportage Europastrategie Noord-Holland 2017-2021

Inleiding

De Europastrategie is vastgesteld door Provinciale Staten op 6 februari 2017. De ambities en de acties geformuleerd in de strategie gelden voor de langere termijn, maar via een tussentijdse rapportage willen wij inzicht geven in welke voortgang er is behaald. Deze rapportage behandelt de voortgang over het jaar 2019. In 2020 wordt de Europastrategie geactualiseerd op basis van de afgelopen jaarlijkse rapportages, het coalitieakkoord 2019 en de ambities van de nieuwe Europese Commissie die in december 2019 is aangetreden.

In deze rapportage wordt inhoudelijk ingegaan op de vier prioriteiten uit de strategie en op ontwikkelingen van het afgelopen jaar in Europa en in Noord-Holland.

Ontwikkelingen in Europa en Noord-Holland

In het voorjaar van 2019 vonden zowel de Nederlandse provinciale statenverkiezingen als de Europese parlementsverkiezingen plaats, terwijl het hele jaar rond het nieuws werd gedomineerd door de Brexit. De transitie naar een nieuw Europees krachtenveld ging gepaard met een stoelendans voor belangrijke politieke topposities. Er kwam een nieuw Europees Parlement met een nieuwe voorzitter (de Italiaan Sassoli) en een nieuwe Europese Commissie onder leiding van de Duitse Von der Leyen. Ook kwamen er nieuwe voorzitters van de Europese Raad en de Europese Centrale Bank. Het Meerjarig Financieel Kader (MFK) - waarin in grote lijnen de begroting van de Europese Unie voor de nieuwe regeerperiode wordt uitgezet - en de ontwikkelingen rondom Brexit vormden in Brussel de grootste dossiers. Hieronder volgt een korte toelichting.

Verkiezingen

De Europese verkiezingen resulteerden in een verlies van een meerderheid in het parlement voor de christendemocraten en socialisten waarbij de groenen, liberalen en conservatieven meer ruimte kregen. Eind november werd de nieuwe Europese Commissie, onder leiding van Ursula von der Leyen door het Europees parlement goedgekeurd. Von der Leyen ziet het tegengaan van klimaatverandering als haar belangrijkste speerpunt. Daartoe wordt een Europese Green Deal opgezet onder leiding van de uitvoerend vicevoorzitter ('executive vicepresident') van de Europese Commissie, Frans Timmermans. In deze Green Deal moet via een Europese klimaatwet worden verankerd dat Europa in 2050 het eerste klimaatneutrale continent wordt. Belangrijke thema's binnen de Green Deal zijn: energietransitie, circulaire economie en bouw, duurzame mobiliteit, biodiversiteit en kringlooplandbouw.

De sterke nadruk op klimaat en verduurzaming is ook terug te vinden in het Noord-Hollandse coalitieakkoord: 'Duurzaam Doorpakken'. Dit maakt een goede aansluiting mogelijk op Europees beleid, Europese subsidies en projectvorming ter ondersteuning van ons eigen beleid. Voor Noord-Holland resulteerden de verkiezingen in een nieuwe Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, inclusief een andere Europagedeputeerde. Jack van der Hoek (D66) is in de nieuwe periode verantwoordelijk voor het Europa dossier. Hij neemt namens Noord-Holland zitting in onder meer het bestuur van het Huis van de Nederlandse Provincies en vertegenwoordigt de provincie in het Europees Comité van de Regio's. Bij de verdeling van zetels van de inhoudelijke commissies van het Comité van de Regio's is gedeputeerde Van der Hoek benoemd in de commissie NAT (*natuurlijke hulpbronnen*). In deze commissie worden onderwerpen zoals het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), voedsel(productie), Europees visserijbeleid, maritiem beleid en toerisme behandeld. Dit sluit goed aan bij de onderwerpen van de portefeuille van de gedeputeerde. Gedeputeerde Cees Loggen (VVD) heeft de persoonsgebonden functie van vicepresident voor Klimaat en Energie van de

Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) behouden. CPMR is het invloedrijke Europese netwerk van meer dan 150 maritieme en kustregio's.

MFK

Het Meerjarig Financieel Kader (MFK) zet de begroting van de Europese Unie en haar projecten in grote lijnen uit voor een periode van zeven jaar en bepaalt daarmee hoeveel geld beschikbaar wordt gesteld voor o.a. EFRO subsidiefondsen (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De onderhandelingen voor het aankomende MFK (periode 2021-2027) zijn volop aan de gang. De Europese Raad van regeringsleiders moet, nadat het Europees Parlement zijn goedkeuring heeft verleend, unaniem akkoord zijn over het MFK voorstel. Op dit moment spitst de discussie zich in grote lijnen toe op de totaalomvang van het MFK, de wijze van financiering en de omvang van de verschillende uitgavencategorieën. Het Rijk stelt dat het MFK een neerwaartse bijstelling vereist vanwege de Brexit, omdat met het Verenigd Koninkrijk een grote nettobetaler aan de EU-begroting vertrekt en een stijging van de afdrachten voor andere lidstaten moet worden voorkomen. Bij de Europese Raad in december 2019 werd een nieuw onderhandelingskader met cijfers gepresenteerd. De verwachting is dat medio 2020 het MFK rond is.

Brexit

Op 29 maart 2019, twee jaar na de start van de onderhandelingen tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese unie, zou het VK de Europese Unie verlaten. Na afwijzing van een voorlopig uittredingsakkoord door het Britse parlement in maart 2019 verzocht de Britse premier - destijds premier May - om uitstel van de Brexit-datum. Dit gebeurde nog eens in april, en nog eens in oktober, waardoor de huidige Brexit-datum is vastgesteld op 31 januari 2020. Op 12 december 2019 vonden vervroegde verkiezingen plaats waarna een nieuw Brits parlement zal stemmen over het uittredingsakkoord. In principe maakt dit een uittreding vóór 31 januari 2020 mogelijk, maar ook uitstel blijft een optie.

Leeswijzer

In deze rapportage wordt inhoudelijk ingegaan op de voortgang van de vier prioriteiten in 2019:

1. Regionale economie & land- en tuinbouw
2. Water
3. Europees cohesie- en investeringsbeleid, oftewel regionaal-economisch beleid
4. Smart mobility

Per prioriteit worden de ambities uit de strategie opgesomd. Vervolgens worden de voortgang en activiteiten over het afgelopen jaar toegelicht.

Prioriteit 1 : Regionale economie

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland zet in op behoud en groei van werkgelegenheid in Noord-Holland door middel van innovaties en verduurzaming bij grote industrieën.
- Noord-Holland maakt hierbij optimaal gebruik van de Europese subsidieprogramma's 'Kansen voor West'¹ en 'INTERREG'².
- Noord-Holland richt zich op het verbeteren van Europese regelgeving met als doel dat deze regelgeving bijdraagt aan zowel de regionale economie als het milieu en het klimaat. Wij kaarten de problematiek aan bij de Europese Commissie, o.a. door Europese beleidsmakers uit te nodigen voor werkbezoeken, en vragen aandacht voor uitvoeringsproblemen die de werkgelegenheid in Noord-Holland onder druk zetten.

Voortgang

MKB Innovatie

Ter bevordering van behoud en groei van werkgelegenheid in Noord-Holland en duurzame innovaties in het MKB zijn diverse instrumenten ingezet, zoals PIM NH (Programma Innovatief Investeringsgereed MKB Noord-Holland) en het versnellingsprogramma GO!-NH. Deze programma's helpen ondernemers verder bij marktvalidatie en het vinden van financiering. Zo kan PIM ook adviseren aan ondernemers over Europese subsidies. In 2018 is het Innovatiefonds Noord-Holland gelanceerd: een samenwerking tussen de Universiteit van Amsterdam, Sanquin en de provincie, waarbij leningen worden verstrekt aan ondernemers in de proof-of-conceptfase. Dit fonds heeft €5 miljoen EFRO-subsidie ontvangen uit het Kansen voor West programma. Daarnaast zijn vanuit EFRO verschillende innovatieprojecten en -samenwerkingen met het MKB gesubsidieerd.

Tata Steel

In de rapportage over 2018 maakten wij melding van de mogelijke oprichting van een netwerk van Europese staalregio's. Na twee verkennende besprekingen eind 2018 en begin 2019 heeft de initiatiefnemer om te komen tot dit netwerk, de deelstaat Noordrijn-Westfalen, besloten geen structureel netwerk op te richten, maar om op ad-hoc basis de samenwerking met andere staalregio's te zullen zoeken. Wij zullen in overleg met Tata Steel IJmuiden bezien in hoeverre wij verder betrokken willen blijven bij het netwerk en of we eventueel enige invloed op de agenda van de samenwerking kunnen uitoefenen.

Schiphol(regio)

De provincie Noord-Holland spant zich samen met de gemeente Amsterdam en de provincie Flevoland in om de internationale concurrentiepositie van de Metropool Regio Amsterdam (hierna MRA) te versterken. De luchthaven Schiphol is een belangrijke pijler voor de economische

¹ Kansen voor West is een samenwerkingsverband van de vier randstadprovincies (Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en de vier grote steden Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht, bedoeld om de regionale economie in de randstad een innovatieve impuls te geven middels subsidies. Het programma wordt voor een belangrijk deel gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkelingen (EFRO). (zie: <https://www.kansenvoorwest2.nl/nl/>)

² Interreg is een Europese subsidieregeling voor ruimtelijke en regionale ontwikkeling, bedoeld om internationale samenwerking en kennisuitwisseling te bevorderen. Het investeringsprogramma richt zich op het stimuleren van innovatie en duurzame economische groei. Het programma wordt voor een belangrijk deel gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkelingen. (zie: <https://www.interregeurope.eu/about-us/what-is-interreg-europe/>)

ontwikkeling van de metropoolregio (en de rest van Nederland). De luchthaven biedt de regio een uitstekend netwerk van buitenlandse verbindingen, die internationaal georiënteerde bedrijven nodig hebben. Om dit vestigingsklimaat te versterken, heeft de provincie eind jaren '80 met drie partners (de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer en de NV Luchthaven Schiphol) de Schiphol Area Development Company (SADC) opgericht. SADC heeft een uitvoeringsrol voor die partners en werkt concreet aan het realiseren van werklocaties, waarbij duurzaamheid (circulaire economie) een leidend principe is. De belangrijkste ontwikkeling in de Schipholregio is het MIRT onderzoek ZWASH (Zuidwest Amsterdam Schiphol Hoofddorp), onderdeel van het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid MRA. Voor de corridor vanaf de Zuidas, via Schiphol tot en met Hoofddorp, wordt een ontwikkelstrategie gemaakt voor de ruimtelijk-economische versterking van dit gebied. Daarbij is één van de ambities het verlengen van de Noord-Zuid metrolijn naar Schiphol/Hoofddorp. Naar verwachting zal in april 2020 een beslissing worden genomen om ZWASH in een MIRT onderzoek verder uit te werken. Op basis van een MIRT onderzoek nemen het Rijk en regionale partners in principe concrete investeringsbeslissingen.

Prioriteit 1: Land- en tuinbouw

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland heeft Brussel iets te bieden als het gaat om land- en tuinbouw. Daarom willen wij de tuinbouw op de kaart zetten in Brussel en de positie van de tuinbouw in onze provincie in de wereld benoemen en zichtbaar maken.
- Noord-Holland wil voorbereid zijn op eventuele decentralisatie van het Rijk naar de provincie, op onze taken, rollen en positie zodat wij onze taken en onze verantwoordelijkheden richting inwoners en agrariërs goed kunnen invullen, samen met hen.
- Noord-Holland wil de goede samenwerking met collectieven, die gebaseerd is op innovatief coöperatief denken, als praktijkvoorbeeld voor de EU neerzetten en tevens als inspiratiebron voor andere Europese landen dienen.
- Noord-Holland stelt een position paper op met lobbydoelen voor het Europees landbouwbeleid na 2020, waarin we het beleid zodanig willen moderniseren dat Noord-Hollandse agrariërs er mee uit de voeten kunnen. Dat doen wij samen met de andere provincies (in IPO verband).
- Noord-Holland onderhoudt contact met Europese instanties, het Rijk, de gemeenten en provincies, de ngo's, agrarische natuurverenigingen, het Europese netwerk ERIAFF (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry), de Greenports in Nederland, en organisaties zoals de LTO-Nederland en de Unie van Waterschappen, om over en weer kennis te delen.

Voortgang

Europees Landbouwbeleid

Op 1 juni 2018 presenteerde de Europese Commissie de wetsvoorstellen voor het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) na 2020. Belangrijkste verandering is dat de Commissie een nieuw 'delivery model' voorstelt. Lidstaten moeten een Nationaal Strategisch Plan (NSP) schrijven met daarin de voorgenomen plannen op GLB gebied. Dit plan bevat de acties die in het kader van zowel pijler 1 als 2 worden genomen om bij te dragen aan de GLB doelstellingen. SWOT-analyses moeten zorgen voor de onderbouwing van het ambitieniveau. Specifieke interventies voor het platteland zijn onderdeel van het nationaal plan. Om de aansluiting tussen het Ministerie van LNV en de provincies te waarborgen is een provinciaal medewerker voor de duur van het proces gedetacheerd bij het Ministerie in Den Haag. Deze medewerker schrijft mee aan de SWOT-analyse en het NSP.

Sinds de start van de behandeling van het wetsvoorstel fungeert de IPO werkgroep 'Toekomst GLB' als een belangrijke klankbordgroep. In deze IPO werkgroep formuleren experts vanuit diverse provincies de gezamenlijke standpunten. Deze worden in de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland vastgesteld. Dit heeft geresulteerd in een breed gedragen position paper. Voornaamste kernpunt hieruit:

provincies steunen een grotere bijdrage vanuit het GLB aan het **klimaatakkoord** en een GLB dat meer gericht is op **innovatie** en **duurzaamheid** naast voedselzekerheid en voedselveiligheid.

In 2019 is door het programmateam, bestaande uit ambtenaren van het Ministerie van LNV, provincies en waterschappen, gewerkt aan het Nationaal Strategisch Plan (NSP). In deze fase richt het team zich op de nationale implementatie en beïnvloeding van de behandeling van de verordeningen in o.a. de werkgroepen van de Europese Raad. Voor de provincies vormt het IPO position paper het kader. Op 23 mei 2019 heeft een eerste maatschappelijke consultatie

plaatsgevonden. Begin oktober is de definitieve 'houtschoolschets SWOT' voor het NSP naar de Tweede Kamer gestuurd. In de SWOT komen de accenten uit het IPO position paper naar voren.

Na de Europese parlementsverkiezingen werd duidelijk dat vaststelling van de EU meerjarenbegroting (MFK), en daarmee de verordeningen voor het GLB, vertraging opliep. Dit heeft tot gevolg dat het nieuwe GLB niet in 2021, maar pas in 2022 of mogelijk later van kracht wordt. Het programmateam gaat door met de voorbereiding van het NSP voor het GLB. Met name de hervorming van de eerste pijler naar meer ecosysteemdiensten is ingrijpend en vraagt veel voorbereiding. Actuele ontwikkelingen over het GLB kunt u lezen op www.toekomstGLB.nl.

Zichtbaarheid tuinbouw

Sinds de ERIAFF-conferentie van juni 2017 in Den Haag zijn wij lid van ERIAFF en betrokken bij de activiteiten van het netwerk om de tuinbouwsector zichtbaarder te maken in Europa. Noord-Holland gebruikt de informatie uit ERIAFF in de landelijke EU-lobbygroep Tuinbouw & Uitgangsmaterialen en brengt daarmee de Europese kaders bij de provinciale kaders. Noord-Holland werkt nauw samen met de provincie Zuid-Holland binnen ERIAFF; samen met Zuid-Holland hebben wij de ambitie om een specifieke tuinbouw werkgroep te leiden waarin diverse EU regio's bijeen komen om kennis en informatie te delen. In 2019 heeft GS de intentieverklaring van ERIAFF ondertekend om op die manier onze betrokkenheid bij het netwerk te herbevestigen. Het gaat hier vooral om het opzetten van een structuur om gezamenlijke acties effectief op te pakken.

Prioriteit 2: Water

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland wil dat de interactie tussen ontwikkelingen op zee en op land én de rol die regio's daarbij spelen expliciet worden benoemd in nationale structuurvisies van de lidstaten rondom de Noordzee. Om dit proces van maritieme ruimtelijke ordening te beïnvloeden neemt Noord-Holland deel aan het INTERREG project 'NorthSEE' zodat de regionale inbreng bij de vorming van nationale structuurvisies verzekerd is. Daarmee bestendigen wij tevens de positie binnen het netwerk CPMR en de North Sea Commission.
- Noord-Holland wil bij de herziening van de Kaderrichtlijn Water de waterkwaliteit in Noord-Holland blijven garanderen. De ontwikkelingen omtrent de Kaderrichtlijn Water worden in samenwerking met regionale partners gevolgd en beïnvloed.
- Noord-Holland wil de positie van koploper op het gebied van innovatieve oplossingen voor toekomstig waterbeheer behouden en uitdragen naar andere Europese regio's. Wij schrijven daarom een adviesrapport voor het Comité van de Regio's over doeltreffende waterbeheersystemen met als doel dat het Comité van de Regio's een advies vaststelt over deze innovatieve oplossingen voor toekomstig waterbeheer en dat het wordt aangeboden aan de Europese Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement.
- Noord-Holland benut het CPMR netwerk om beleidsontwikkelingen op het gebied van maritieme ruimtelijke ordening en kustbeheer te beïnvloeden.

Voortgang

Waterkwaliteit en toekomstig waterbeheer

In de rapportage over 2017 stond dat een evaluatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW) werd verwacht in 2018. Deze evaluatie, in de vorm van een zogeheten fitness check, kwam echter pas in oktober 2018. Deze consultatie liep tot maart 2019 en vormt de basis voor de herziening van de KRW. Samen met het IPO secretariaat hebben medewerkers van de provincies Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Holland eind 2018 een bijeenkomst georganiseerd voor alle provincies waarbij input werd verzameld voor het IPO position paper ten aanzien van de evaluatie van de Europese KRW en de daarmee samenhangende grondwaterrichtlijn, richtlijn milieukwaliteitsnormen, en de overstromingsrichtlijn. In januari 2019 werd in het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel een discussiebijeenkomst met een aantal partijen georganiseerd waarin provinciale en andere standpunten omtrent de KRW werden uitgewisseld. Het position paper is vervolgens aan de Europese Commissie toegezonden in het kader van de fitness check.

Een van de standpunten die de provincies hebben ingenomen, onder andere op initiatief van de provincie Noord-Holland, is dat de KRW ook na 2027 moet worden voortgezet. Alle maatregelen ten behoeve van het bereiken van een goede ecologische en chemische situatie moeten volgens de KRW voor 2027 genomen zijn. Echter, voor behoud van deze situatie -ondanks klimaatverandering en andere externe ontwikkelingen- blijft het nemen van maatregelen ná 2027 noodzakelijk. De Europese Commissie is daarom door ons gevraagd om de KRW ook na 2027 te continueren. Het voortzetten van de stoomgebiedsbeheerplancycli van zes jaar is daar een inherent onderdeel van.

In mei heeft gedeputeerde Loggen vanuit zijn functie als vicepresident van CPMR voor Klimaat & Energie en op uitnodiging van EU-Commissaris Vella van Maritiem Beleid deelgenomen aan de G7-top van Milieuministers in Metz. Het thema was de kwaliteit en diversiteit van de maritieme omgeving en plasticreductie. De gedeputeerde heeft gepleit om de administratieve last te verlagen en subsidie t.b.v. duurzame innovatie te verbreden. De Franse staatssecretaris die de conferentie voorzat heeft in haar speech aan het pleidooi van de gedeputeerde gerefereerd.

Maritieme ruimtelijke ordening en kustbeheer

Noord-Holland heeft een actieve rol binnen de North Sea Commission - één van de zes geografische commissies van CPMR- en werkt samen met 32 Noordzeeregio's op onderwerpen als regionale economie, transport, klimaat, energie, visserij, blue growth en maritieme ruimtelijke planning. Zo is Noord-Holland partner in het Interreg project "NorthSEE". Dit project beoogt de ontwikkeling van een instrument om een goede ruimtelijke planning op zee (in het bijzonder de Noordzee), in relatie tot de ruimte vragende sectoren "Shipping, Energy & Environment" mogelijk te maken. Noord-Holland vertegenwoordigt in dit project alle regio's van de North Sea Commission met als doel om regionale belangen mee te nemen bij maritieme ruimtelijke ordening.

Nationale lidstaten hebben, als beheerder van grote wateren, primair de bevoegdheid, verantwoordelijkheid en taak om nationaal beleid op te stellen voor ruimtelijke ordening op zee. Hoewel provincies geen directe bevoegdheden hebben op zee, hebben activiteiten op zee directe invloed op onze economie, energietransitie, regionale ontwikkeling en kustbeheer. Zo zijn onze belangen in het kader van energietransitie voornamelijk groot m.b.t. aanlandingen vanuit Wind op Zee, maar ook bijvoorbeeld waterstof productie met mogelijk (ruimtelijk-economische) impact voor de zeehavens. Land-zee interacties zijn daarom van regionaal belang die meegenomen dienen te worden in nationaal beleid.

Het NorthSEE project biedt de mogelijkheid om de [Europese richtlijn m.b.t. Maritiem Ruimtelijke Ordening](#) uit te voeren. Het is voor het eerst dat Europa expliciet voorschriften geeft voor maritieme ruimtelijke ordening. Het NorthSEE project is dan ook een pioniersproject: er is geen ander platform dat op Europees niveau toegang biedt tot nationale en internationale Maritieme Ruimtelijke Ordening. Het NorthSEE project heeft dit jaar verschillende workshops en een Europese conferentie georganiseerd. Als vertegenwoordiger van de North Sea Commission heeft Noord-Holland een [concept rapport](#) over de rol van regio's in Maritieme Ruimtelijke Ordening gepubliceerd. Dit rapport is in samenwerking met de NorthSEE partners tot stand gekomen.

Prioriteit 3: Europees Cohesie- en investeringsbeleid, oftewel regionaal-economisch beleid

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland maakt optimaal gebruik van de subsidiemogelijkheden van EFRO in de huidige programmaperiode. Daarom zetten we actief in op het stimuleren van de programma's Kansen voor West en INTERREG.
- Noord-Holland volgt en beïnvloedt op dit moment de beleidsontwikkelingen omtrent het nieuwe investeringsbeleid dat van kracht wordt na 2020.
- Noord-Holland is in IPO-verband actief betrokken bij toekomstige beleidsontwikkelingen om het investeringsbeleid na 2020 te beïnvloeden. In IPO-verband wordt er een standpunt namens de Nederlandse provincies ingenomen en uitgedragen.
- Noord-Holland zal parallel het gezamenlijke Nederlandse standpunt ook via het netwerk CPMR onder de aandacht brengen van Europese instellingen.

Voortgang

In opdracht van de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam is begin dit jaar een [onderzoek](#) afgerond naar de hoeveelheid Europese middelen die terecht komen in de provincie Noord-Holland. Het onderzoek betreft een inventarisatie van alle toegekende Europese subsidies uit circa dertig Europese programma's en beperkt zich niet alleen tot de euro's die door de provincie of gemeente Amsterdam zijn verworven, maar ook door andere partijen in de provincie, zoals universiteiten, UMC's, waterschappen en gemeenten.

De hoofdconclusie van het onderzoek is dat vanaf het begin van de huidige Europese programmaperiode (2014-2020) tot de peildatum 1 september 2018, € 728.928.610 Europese subsidie is toegekend aan 1.291 organisaties in Noord-Holland. Deze organisaties dragen met 2.556 projectdeelnames bij aan het realiseren van 2.130 projecten. Met een gewogen multiplier van 1,52 lokt de subsidie bij deze organisaties een investeringsimpuls uit van € 1.105.944.637. Hieruit volgt een berekend werkgelegenheidseffect in Noord-Holland van 14.089 fte. Deze inventarisatie geeft een 80% dekkend beeld van het totaal.

In 2019 zijn 21 EFRO projecten (zowel Kansen voor West als Interreg) beschikbaar die met 2,1 miljoen euro provinciale cofinanciering werden ondersteund. Dit verschafte de projecten een totaal subsidiabel projectbudget van 24,5 miljoen euro.

Nieuwe Europese subsidieprogramma's

De onderhandelingen voor de nieuwe Europese subsidie programmaperiode (2021-2027) zijn in volle gang. Noord-Holland heeft zekere invloed op het Interreg programma en Noord-Holland is een van de acht partners in het programma Kansen voor West.

De hoogte van de beschikbare Europese gelden voor Nederland, en uiteindelijk ook Noord-Holland, worden bepaald in het Europees Meerjarig Financieel Kader (MFK). Hoewel de EFRO-programma's in 2021 starten, is het MFK nog niet vastgesteld. Via onze samenwerkingsverbanden zijn we nauw betrokken bij de beïnvloeding van beleidsontwikkelingen omtrent het MFK en het cohesiebeleid. Binnen het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) is de Regio Randstad (het Brusselse samenwerkingsverband van Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) dossierhouder voor het MFK en cohesiebeleid. Verder heeft CPMR een mede door Noord-Holland ondersteund position paper vastgesteld om het grote belang van het cohesiebeleid voor de economische ontwikkeling van de Europese regio's voor het voetlicht te brengen.

Daarnaast is dit jaar begonnen met de ontwikkeling van de Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3). De regionale innovatie strategie is een vereiste van de Europese Commissie om in aanmerking te komen voor regionale innovatie middelen. In samenwerking met acht partners ontwikkelt Noord-Holland deze strategie voor het programma Kansen voor West 3. In september 2019 heeft de Management Autoriteit van Kansen voor West de concept versie van de RIS3 gepubliceerd en een consultatie voor stakeholders georganiseerd. De RIS3 wordt in februari 2020 vastgesteld. Voor de komende periode ligt de focus voor EFRO programma's enerzijds op administratieve versimpelingen en anderzijds op Noord-Hollandse prioritaire onderwerpen zoals energietransitie, circulaire economie, klimaat- verandering, duurzaam en slim transport, technologische innovaties en het betrekken van het MKB.

Prioriteit 4: Smart Mobility

Ambities voor de langere termijn

- Noord-Holland wil de beste regio in Europa zijn op het gebied van verkeersmanagement. Dit draagt bij aan de bereikbaarheid voor bewoners en bezoekers.
- Noord-Holland wil op Europese schaal een bijdrage leveren aan innovatieve ontwikkelingen van ITS (intelligente transportsystemen) en deze kennis delen met andere regio's, zodat de ontwikkelingen in Europees verband gelijk opgaan en er tevens goede regelgeving ontstaat.
- Noord-Holland wil op het gebied van E-mobility actief op Europees niveau samenwerken met andere regio's en steden om zo de uitrol van elektrisch rijden te bespoedigen en te kunnen leren van elkaars ervaringen.

Voortgang

De Sector Smart Mobility heeft in 2019 gestaag doorgewerkt aan de voortgang van het Uitvoeringsprogramma Smart Mobility. Met partners uit binnen- en buitenland zijn onderzoeken, testen, proeven en pilots uitgevoerd. Het testbed dat hiervoor is ingericht, rondom Schiphol, is inmiddels internationaal bekend. Bij alle projecten die in dit kader worden uitgevoerd wordt gekeken wat de 'state of the art' in Europa is en of we van Europese projecten kunnen leren en of er standaards zijn ontwikkeld waar we in de projecten gebruik van kunnen maken.

Eén van de projecten, gerealiseerd op de N205, betreft een proef met vijf auto's die reden met behulp van 'coöperatieve adaptieve cruise control'(CACC) waarmee voertuigen veel sneller op elkaar reageren en dus een kortere volgafstand kunnen hanteren. De proef wijst uit dat hierdoor het brandstofgebruik vermindert en de doorstroming verbetert. (zie: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2019/April_2019/Treintje_auto_s_sneller_over_kruispunten_N205)

De resultaten van de proef zijn onder de aandacht gebracht van de ACEA (European Automobile Manufacturers' Association, belangrijkste lobbygroep van autofabrikanten in Europa).

Voor Smart Mobility is Europese standaardisatie vaak een vereiste voor de noodzakelijke opschaling van maatregelen. Ook in de regionale samenwerking in het Platform Smart Mobility wordt dit vaak aangehaald. Dit jaar hebben MRA partijen zich gezamenlijk gepresenteerd bij het Europese ITS congres in Eindhoven waaraan ca. 3000 mensen uit heel Europa deelnamen.

In 2019 heeft de provincie de volgende activiteiten ontplooid als uitwerking van het thema Smart Mobility in de Europastrategie:

- a) Continuering van de deelname aan de werkgroep Traffic Efficiency and Mobility van het Polis³ netwerk met onder andere een bijeenkomst in Gothenburg waar onder meer is gesproken over de consequenties van de gedelegeerde verordening van de Europese Commissie op het gebied van EU-wijde real time verkeersinformatiediensten. Hierin wordt bepaald dat Europese lidstaten verplicht zijn om statische en dynamische informatie over de weg en het gebruik ervan aan te leveren aan service providers. Dat heeft verstrekking gevolgen omdat iedere wegbeheerder dit type data moet aanleveren. In Nederland resulteert dit in de digitaliseringsopgave waarover de Minister in juni 2019 afspraken heeft gemaakt met gemeenten en provincies (o.a. Noord-Holland). Samen met de MRA-partners

³ Polis is een samenwerkingsverband van Europese steden en regio's op het gebied van innovatieve transportoplossingen. Het netwerk zet in op projectvorming, kennisuitwisseling en beleidsbeïnvloeding.

heeft Noord-Holland een plan van aanpak gemaakt om de wegbeheerders in de provincie hierop aan te haken.

- b) De provincie is voornemens lidmaatschap aan te vragen bij het platform Ertico.⁴ Bij de bijeenkomsten met Polis en Ertico brengt de provincie kennis in over de ontwikkeling van Smart Mobility, zowel inhoudelijk (o.a. ontwikkeling intelligente verkeerslichten, proeven met automerken en data-uitwisseling) als procesmatig (organiseren samenwerking tussen overheden en met de markt: hoe doe je dat?) en halen we kennis op over vergelijkbare initiatieven in andere landen en steden.
- c) In 2019 heeft de EU een besluit genomen over een langlopende discussie over communicatietechnologie. De Provincie Noord-Holland heeft eerder gereageerd op het Nederlandse standpunt over WiFi-p vs G4/G5. De rijksoverheid dreigde haar standpunt over hybride communicatietechnologieën te verlaten om in te zetten op cellulaire technieken (G4/G5). De provincie heeft zowel schriftelijk als mondeling laten weten het hier niet mee eens te zijn omdat de cellulaire technieken in veiligheid gerelateerde use cases nog niet ver genoeg ontwikkeld zijn en omdat de Europese OEM's in willen zetten op WiFi-p. Uiteindelijk heeft de EU een besluit genomen in te zetten op WiFi-p maar mogelijk wordt dat besluit herroepen.
- d) Om invloed uit te oefenen op Europees beleid en regelgeving heeft de provincie de afstemming tussen diverse overheidsinstellingen gecontinueerd. Onder andere in het kader van de Smart Mobility Embassy, waarbij diverse Nederlandse initiatieven richting Europese partners worden gebundeld. Daarnaast zijn diverse bijeenkomsten bijgewoond van het RWS Europa overleg van Rijkswaterstaat (vanuit het Landelijk Verkeersmanagement Beraad (LVMB).
- e) In dat kader heeft de provincie in 2019 verder gewerkt met de andere decentrale overheden die actief zijn in Brussel om kennis en standpunten uit te wisselen. Met een meer eenduidig geluid vanuit Nederland vergroten we de kans dat beïnvloeding ook echt effect heeft. De provincie Noord-Holland is voorzitter van het internationale netwerk van LVMB dat gehost wordt door Connekt⁵. De meeste provincies en een aantal grote gemeenten nemen hieraan deel. Een van de zaken waarop we hebben samengewerkt is Europese regelgeving rond verkeersregeltechniek. De Europese Commissie wilde het mogelijk maken dat prioriteit bij verkeerslichten ook door andere dan wegbeheerders verschaft kan worden. Samen met de provincie Utrecht en een aantal gemeenten hebben we succesvol gelobbyd om deze mogelijkheid te schrappen uit de regelgeving.
- f) De provincie Noord-Holland was aanwezig bij het ITS Europa congres in Eindhoven en had daar samen met de partners uit de MRA een eigen stand. Hierbij hebben we afstemming gezocht met diverse nationale en internationale bedrijven onder andere op het gebied van iVRI's en zelfrijdende voertuigen. Een geplande excursie naar de MRA moest helaas worden afgelast, omdat er niet voldoende deelnemers waren.
- g) In 2019 is gestart met de testen voor de twee Europese projecten waaraan de provincie Noord-Holland via de Praktijkproef Amsterdam (PPA) deelneemt, namelijk Socrates en

⁴ Ertico is een samenwerkingsverband van ongeveer 100 Europese bedrijven en instellingen die betrokken zijn bij de productie van intelligente transportsystemen (ITS). Ze zijn zeer invloedrijk in Brussel en organiseren de Europese en wereldwijde ITS-congressen waar duizenden professionals naartoe komen.

⁵ Connekt is een onafhankelijk netwerk voor slimme, duurzame en sociale mobiliteit, bestaande uit publieke en private partners.

Concorda. Bij beide projecten is de MRA pilotgebied voor de beproeving van Smart Mobility maatregelen die uiteindelijk in heel Europa uitgerold moeten worden. De provincie werkt hierin samen met partijen in de MRA en andere Europese regio's en internationale bedrijven. In Socrates zijn 4 use cases uitgewerkt waarin data tussen overheden en serviceproviders worden gedeeld (o.a. over verkeersscenario's). In Concorda worden samen met Fiat/Chrysler en NXP proeven voorbereid waarmee zelfrijdende auto's op het wegennet in de MRA worden getest. De testen tot nog toe zijn succesvol verlopen zodat in 2020 gestart kan worden met de echte proeven. Voor Socrates worden 6.000 testrijders gezocht die in de regio Amsterdam willen participeren.

Overig

Klimaat

De gevolgen van klimaatverandering zijn voor heel Europa van groot belang, maar hebben voor maritieme en kustregio's vaak nog extra consequenties zoals de gevolgen van de stijgende zeespiegel. Noord-Holland zet zich, samen met CPMR in voor belangenvertegenwoordiging van ruim 150 perifere en maritieme regio's en is als zodanig een belangrijke gesprekspartner voor de Europese Commissie. Het brengt regio's met dezelfde geografische eigenschappen samen, wat de lobby richting de Europese instellingen versterkt. Via de Climate Taskforce is samen met andere Europese maritieme regio's input geleverd op de consultatie van de Europese Commissie over de Langetermijn Strategie voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Deze lobby zal in CPMR-verband worden voortgezet volgend op de op 28 november 2018 door de Commissie gepubliceerde "strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie tegen 2050".

In IPO verband is als reactie op bovengenoemde langetermijnvisie een [position paper](#) ontwikkeld met 'best practices' uit alle provincies voor een klimaatneutraal Europa. Gedeputeerde Van der Hoek heeft dit position paper in juni 2019 aan de Europese Commissie [aangeboden](#).

In afwachting van de voorgenomen Green Deal van de nieuwe Europese Commissie heeft de Climate Taskforce, onder leiding van gedeputeerde Loggen, in 2019 een position paper opgesteld om de belangen van maritieme regio's bij internationale klimaatmaatregelen aan te kaarten. Dit position paper werd in oktober van dit jaar, tijdens de General Assembly van CPMR, unaniem aangenomen. In december 2019 vertegenwoordigde gedeputeerde Loggen CPMR tijdens COP25 (de VN klimaatop) in Madrid. Tijdens een sessie op het EU Paviljoen presenteerde hij de belangrijkste standpunten uit het position paper onder andere aan medewerkers van de Europese Commissie en het Europees Economisch en Sociaal comité.

Metropoolregio Amsterdam (MRA)

Binnen de MRA bekijken we op welke wijze we de relatie tussen MRA projecten en Europa kunnen versterken om daarmee regionale kansen beter te benutten. Hierbij wordt ingezet op vier sporen: beleidsbeïnvloeding, kennisuitwisseling, financiële middelen en zichtbaarheid. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande lijnen van de MRA partners richting Brussel. De vertegenwoordigers van de MRA-partijen die een kantoor in Brussel hebben – te weten de gemeente Amsterdam en de provincies Flevoland en Noord-Holland – komen met regelmaat samen om de samenwerking te stroomlijnen.

Op basis van eerdere verkenningen en een ronde langs partijen is besloten om in 2019 de mogelijkheden voor het MRA programma Circulaire Economie in relatie tot Europa nader te onderzoeken. Dit heeft geleid tot een advies om als MRA regio lid te worden van het Europese netwerk 'ACR+' (the Association of Cities and Regions for sustainable resource management), dat zich o.a. richt op Europese projectvorming (INTERREG, LIFE+), belangenbehartiging en kennisuitwisseling op het gebied van circulaire economie. Vanwege de huidige herijking van het MRA programma circulaire economie ligt dit advies voor ter overweging. Daarnaast wordt gewerkt aan een Engelse vertaling van de MRA roadmap 'circulair inkopen & opdrachtgeverschap' met als doel om de resultaten van dit innovatieve MRA proces op Europees niveau te delen en de MRA als circulaire regio te profileren.

Ook heeft de MRA zich in 2019 geprofileerd binnen het Europese netwerk METREX. Dit netwerk van Europese grootstedelijke regio's en gebieden biedt een platform voor de uitwisseling van kennis, expertise en ervaring op het gebied van grootstedelijke aangelegenheden. METREX heeft leden uit

ongeveer 50 grootstedelijke regio's en is een partner van Europese instellingen, kennisinstellingen, overheidsorganisaties en andere netwerken.

Tot slot is de MRA werkgroep Europa betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe MRA agenda die in 2020 van kracht moet worden. Kansen op Europees niveau voor zowel beleidsbeïnvloeding als financiering hebben in deze agenda daardoor een prominentere plek gekregen.

Huis van de Nederlandse Provincies

Als provincie willen we weten wat er speelt in de Europese Unie, zodat we kunnen anticiperen op nieuwe Europese wet- en regelgeving en op nieuwe investerings- en financieringsmogelijkheden vanuit de EU. En zodat we waar nodig kunnen opkomen voor onze belangen. Daarom is zaak dáár te zijn waar het gebeurt. In Brussel. De provincie Noord-Holland heeft twee medewerkers permanent in Brussel gestationeerd.

Die presentie in Brussel was en is een investering voor de (middel)lange termijn. Het kost immers tijd om gespecialiseerde kennis van inhoud en proces rond Brusselse besluitvorming en een functioneel netwerk op te bouwen. En op peil te houden. Door slim samen te werken met andere provincies en actief te zijn in toonaangevende Europese regionale netwerken behalen we efficiëntievoordelen, versterken we onze informatiepositie én vergroten we de slagkracht van onze provincie in Brussel. Samenwerken loont, zeker in Brussel.

Regio Randstad

De Provincie Noord-Holland werkt in Brussel nauw samen met de andere Randstadprovincies Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. Het is een structureel partnerschap met een lange voorgeschiedenis. De eerste provinciale EU-vertegenwoordiger in Brussel werd begin jaren '90 vanuit de Randstadprovincies benoemd. Samen vormen onze vier provincies een *shared service* waarbinnen relevante dossiers onderling zijn verdeeld. De nadruk binnen de samenwerking ligt op het gezamenlijk signaleren en duiden van nieuw Europees beleid. En dat zo ver mogelijk 'upstream' in het beleidsproces. Ook worden gezamenlijke activiteiten georganiseerd in Brussel voor de diverse stakeholders, o.a. tijdens de Europese Week van de Regio's en Steden in oktober. De samenwerking wordt gefaciliteerd en aangejaagd door een *head of office* en een beleidsmedewerker, die beiden werken voor de gezamenlijkheid. De Europagedeputeerden van de vier provincies treffen elkaar regelmatig in het Bestuurlijk Overleg Randstad om actuele EU-ontwikkelingen te bespreken en onderling informatie uit te wisselen. Namens Noord-Holland neemt gedeputeerde Van der Hoek hieraan deel.

In de afgelopen Statenperiode is ook samengewerkt tussen de (Europagroepen van de) Staten van de vier Randstadprovincies, de P4. Er zijn publieksactiviteiten ('Europafora') georganiseerd en er werden om het jaar gezamenlijke werkbezoeken aan Brussel gebracht.

Afsluiting

Voor bovenstaande prioriteiten uit de Europastrategie zullen we ook in 2020 in Europees verband aandacht blijven vragen. De Europastrategie van Noord-Holland loopt tot 2021, maar de accenten op deze thema's kunnen in de loop van 2020 veranderen. In het kader van de regionale economie blijven we de ontwikkelingen rondom de 'Brexit' en het MFK nauwlettend volgen. In IPO-verband zetten we de lobby rondom de totstandkoming van de structuurfondsen voort en zitten we aan tafel bij de totstandkoming van het nieuwe Cohesiebeleid. In 2020 wordt de Europastrategie geactualiseerd op basis van de afgelopen jaarlijkse rapportages, het coalitieakkoord 2019 en de ambities van de nieuwe Europese Commissie die in december 2019 is aangetreden. Hierbij worden de Provinciale Staten actief betrokken.